



Vergadering van 19 oktober 2021

2021_GR_00225 Memorandum of understanding betreffende een duurzaam warmtenet - Goedkeuring

Bevoegd: Tine Heyse

Betrokken: Sofie Bracke

Juridisch kader

De volgende bepalingen zijn van toepassing inzake de bevoegdheid:

Het Decreet over het lokaal bestuur van 22 december 2017, artikel 40, § 1.

De beslissing wordt genomen op grond van:

Het Decreet over het lokaal bestuur van 22 december 2017, artikel 2.

Motivering

Stad Gent is een van de weinige Vlaamse steden met een groot warmtenet. Het netwerk bestaat al vrij lang. In 1958 werden de eerste buizen van het Gentse warmtenet in de grond gestoken. De noordelijke lus kreeg toen vorm. De aanleg van de zuidelijke antenne dateert van 1993. Erna volgden nog kleinere uitbreidingen.

Het netwerk werd in de loop van de tijd bezit van Luminus. Het bedrijf vervult de rol van producent van warmte, distributeur en leverancier. Het netwerk bedient momenteel meer dan 2.000 wooneenheden, 12 bedrijven en 40 tertiaire gebouwen (ziekenhuizen, scholen, overheidsgebouwen, ...). Het netwerk levert ongeveer 70 GWh aan energie per jaar. Het ondergronds netwerk heeft intussen een lengte van 22,6 km. De voeding gebeurde initieel met restwarmte van de STEG-installatie (= de productie-eenheid voor elektriciteit), stoomketels op gas en diesels. De voeding gebeurt nu via gasketels en warmtekrachtkoppeling (of WKK). Vanaf november 2017 is de STEG opgenomen in de strategische reserve en levert deze geen restwarmte meer aan het warmtenet.

Stad Gent sloot reeds tweemaal een memorandum of understanding of samenwerking af met Luminus (in 2014 en 2018). Deze focusten op het vergroenen van de voeding van het net, het opdrijven van energie-efficiëntie bij klanten en het fijnmaziger maken van het netwerk. Vergroening wordt een urgente uitdaging. De Europese Unie scherpt haar ambities aan. In december 2020 kwamen de EU-leiders een bindende EU-emissiedoelstelling overeen, namelijk dat de uitstoot van broeikasgassen in 2030 ten minste 55 % lager moet zijn dan in 1990 – een aanzienlijke aanscherping van de oorspronkelijke doelstelling voor 2030, die een verlaging van 40 % voorzag. Met het pakket "Klaar voor 55" stemt de EU haar klimaat-, energie- en vervoerwetgeving af op de ambities voor 2030 en 2050. Hierin wordt een verstrenging aangekondigd voor de voeding van warmtenetten.

Luminus is diverse pistes aan het bekijken hoe haar netwerk kan vergroend en uitgebreid worden naar aanleiding van die naderende verstrenging van Europa. De Europese Energie-efficiëntie Directive (EED) is in herziening en stelt een aanscherpingspad van de definitie van energie-efficiëntie voor warmte- en koudnetten richting 2050 waarbij volgens de eerste

voorstellen warmtekrachtkoppeling tegen 2050 niet langer een warmtenet mag voeden. Het huidige voorstel ambieert een voeding uitsluitend op basis van hernieuwbare energie en restwarmte waarbij het aandeel van hernieuwbare energie minstens 60 % is. Deze doelstellingen zijn nog in onderhandeling maar geven een zekere trend aan. Luminus is zich daar ook van bewust en wil in samenwerking met Stad Gent opties verkennen.

Gezien de historische verwevenheid van het netwerk van Luminus met de stad, het belang van de vergroening en de uitbreiding van het net voor de klimaatdoelstellingen van de Stad, wordt voorgesteld een derde memorandum of understanding met Luminus goed te keuren. Dit sluit niet uit dat de Stad gelijkaardige memoranda kan afsluiten met derde partijen waarmee ze haar gedeelde klimaatambities in Gent in de toekomst zou kunnen realiseren.

Centraal in deze overeenkomst staan de verduurzaming van de voeding van het warmtenet en fijnmaziger maken van het bestaand netwerk in de Stad Gent.

Luminus werkt aan projecten om de voeding van het net tegen 2030 met 50 % te vergroenen. Samenwerking met de Stad is aangewezen gezien de Stad Gent een coördinerende rol voor warmtenetten heeft op geheel haar grondgebied en onderzoek verricht om de uitbouw en uitbreiding van warmtenetten kansen te geven. De Stad is onder andere betrokken geweest bij onderzoek hoe de haven en de stad kunnen geconnecteerd worden.

De aantakking van de Tondeliersite is een voorbeeld van fijnmaziger maken van het netwerk. Er ligt een grote uitdaging in het bestaand weefsel. Een werkgroep zal onderzoeken in hoeverre het fijnmaziger maken van het bestaande netwerk een haalbare kaart is en waar pilots zinvol zijn.

Het memorandum of understanding (afgekort 'MOU') met Luminus, naamloze vennootschap naar Belgisch recht, met maatschappelijke zetel te 1210 Brussel, Boulevard Koning Albert II, is bij dit besluit gevoegd.

Dit akkoord wordt gesloten voor een vaste duur van 5 jaar in lijn met het klimaatplan 2020-2025, met ingang vanaf de datum van ondertekening van het MOU, zonder mogelijkheid van stilzwijgende verlenging, en vervangt het lopende MOU goedgekeurd door de gemeenteraad op 19 februari 2018.

Bijgevoegde bijlage(n):

- memorandum of understanding ('MOU') Luminus - Stad Gent (deel van de beslissing)

Voorstel

Legt aan de gemeenteraad voor ter beslissing:

Artikel 1:

Keurt goed het bij dit besluit gevoegde memorandum of understanding met Luminus nv voor een duurzaam warmtenet.

Memorandum of Understanding

Betreffende een duurzaam warmtenet

Tussen:

De Stad Gent, met ondernemingsnummer 0207.451.227 en maatschappelijke zetel te 9000 Gent, Botermarkt 1, vertegenwoordigd door de gemeenteraad, waarvoor optreden mevrouw Tine Heyse, schepen van Milieu, Klimaat, Wonen en Internationale Solidariteit, en mevrouw Mieke Hullebroeck, algemeen directeur, en die handelen in uitvoering van het gemeenteraadsbesluit d.d., en hierna de "Stad Gent" genoemd,

En

Luminus, naamloze vennootschap naar Belgisch recht, met maatschappelijke zetel te 1210 Brussel, Boulevard Koning Albert II, 7, ingeschreven onder nummer 0471.811.661, hierna vertegenwoordigd door LMAS BV, welke vertegenwoordigd wordt door Grégoire Dallemagne, Chief Executive Officer. Hierna "Luminus" genoemd.

De stad Gent en Luminus worden hierna gezamenlijk de "Partijen" en afzonderlijk de "Partij" genoemd.

TITEL I: ALGEMEEN

ARTIKEL 1: ONDERWERP

Deze Memory of Understanding (hierna "MOU") heeft als doel de principes vast te stellen waarmee de Partijen hun gedeelde klimaatambities in Gent willen realiseren.

Centraal in deze overeenkomst staan de verduurzaming van de voeding van het warmtenetwerk en fijnmaziger maken van het bestaand netwerk in de Stad Gent. De historische aanwezigheid van het warmtenet van Luminus in de Stad Gent vormt de basis van deze Memory of Understanding.

De Partijen zijn ermee bekend en akkoord dat de MOU geen verplichting inhoudt voor de Stad Gent om goederen/werken en/of diensten van Luminus af te nemen en dat deze onderworpen blijven aan de geldende regels van overheidsopdrachten.

ARTIKEL 2: WEDERZIJDSE ONDERSTEUNING

Luminus zal alle redelijke inspanningen leveren ten einde projecten uit te werken die bijdragen aan het klimaatneutraal maken van de Stad Gent (windontwikkeling, innovatieve projecten zoals bijvoorbeeld productie van CO₂-vrije waterstof, e-mobility,...). De Stad Gent zal projecten die bijdragen aan de realisatie van haar doelstellingen zoals opgenomen in het klimaatplan 2020-2025, waaronder deze uitgewerkt door Luminus faciliteren waar mogelijk.

Europa, België en de Stad Gent delen dezelfde doelstelling om samen te werken aan een koolstofvrije maatschappij. De Stad Gent en Luminus zullen samenwerken om Belgische (federale, regionale) en/of Europese steun te verkrijgen voor de haalbaarheid en uitvoering van projecten die bijdragen aan het koolstofvrij maken van het Gentse grondgebied. Zo zullen beide partijen elkaar informeren over bestaande subsidiesystemen en zal de Stad Gent indien opportuun steunbrieven onderschrijven om projecten alle kansen te geven om in aanmerking te komen voor subsidiëring,

TITEL II: WARMTENET

ARTIKEL 3: VERDUURZAMING VAN DE VOEDING VAN HET WARMTENETWERK

Context

De CO₂-uitstoot van het warmtenetwerk is in de jaren door de diverse investeringen gewijzigd. Het netwerk werd in de tijd gevoed door kolen, eind jaren '60 ook door diesel, begin jaren '90 werd de koleninfrastructuur vervangen door een STEG op gas, gasketels werden geïnstalleerd, na een tijd verdwenen de diesels en recentelijk werd het gebruik van de STEG afgebouwd om de productie te vervangen door drie warmtekrachtkoppelingen en gasketels. Dit resulteert in een net dat nu efficiënt door gas wordt gevoed.

Plannen

Luminus wenst net als de Stad Gent haar CO₂-uitstoot te reduceren. Hiervoor heeft Luminus de ambitie tegen 2030, 50% van de productie aangewend voor het warmtenet te vergroenen via bijvoorbeeld warmtepomptechnologie, zonnethermie, varende warmte, restwarmte havengebied,

De Stad Gent heeft een coördinerende rol voor warmtenetten op geheel haar grondgebied en verricht onderzoek om de uitbouw en uitbreiding van warmtenetten kansen te geven. De Stad is onder andere betrokken geweest bij onderzoek hoe de haven en de stad kunnen geconnecteerd worden. De Stad betreft waar mogelijk Luminus hierbij of houdt Luminus op de hoogte van de mogelijkheden voor zover haar net erbij betrokken is.

Projecten in het havengebied vergen ook overleg tussen Luminus en North Sea Port. Zowel Luminus als de Stad zullen met North Sea Port nagaan in hoeverre nuttige restwarmte in het havengebied beschikbaar is, indien mogelijk aangevuld met warmtebronnen op basis van hernieuwbare energie.

De Stad Gent en Luminus gaan ook na of die restwarmte op een economisch verantwoorde manier bruikbaar is.

Om nieuwe klanten op het warmtenet aan te kunnen sluiten zal Luminus extra warmtecapaciteit vrijmaken door de energie-efficiëntie van de huidige klanten op het bestaande warmtenet op te drijven. Hiervoor worden synergiën gezocht met de dienstverlening van de Stad Gent naar bedrijven, zoals energie-coaching.

ARTIKEL 4: FIJNMAZIGER MAKEN VAN HET NETWERK

De aantakking van de Tondeliersite is een voorbeeld van fijnmaziger maken van het netwerk via een secundair net op lagere temperatuur.

Er ligt echter een grote opportuniteit in het bestaand weefsel en niet enkel bij de nieuwe ontwikkelingen. Hier is de uitdaging veel groter. Het is moeilijker een economische case te ontwikkelen voor bestaande gebouwen, zeker voor kleinere gebouwen met een kleinere warmtevraag. Anderzijds leidt de aansluiting van kleinere energievragers tot een breder draagvlak voor warmtenetten.

Een werkgroep met relevante deelnemers van de Stad en Luminus zal onderzoeken in hoeverre het fijnmaziger maken van het bestaande netwerk een haalbare kaart is en waar pilots zinvol zijn:

- De werkgroep zal vooreerst kansrijke gebieden definiëren op basis van densiteit van energieverbruik (via de open data op straatniveau die Fluvius ter beschikking stelt. <https://www.fluvius.be/nl/thema/open-data> en via de warmteatlas van VEKA <https://www.energiesparen.be/warmtekaart>)
- Grotere warmtevragers kunnen soms een hefboom zijn om toch ook kleinere warmtevragers te bedienen. De werkgroep zal daarom onderzoeken welke grotere afnemers voor een kantelpunt kunnen zorgen.

Gezien dergelijke aansluitingen minder economisch rendabel zijn, zeker bij bestaande bebouwing, zullen beide Partijen gezamenlijk zoeken naar ondersteuning. Het meest kansrijke gebied kan een pilot worden waarvoor subsidie zal worden gezocht bij hogere overheden of andere.

TITEL III: SAMENWERKING

ARTIKEL 5: UITVOERING VAN DE SAMENWERKING

1. Gezamenlijke communicatie

De Partijen komen overeen dat ze volgende gezamenlijke communicatie zullen uitvoeren: tijdens de uitvoering van de MOU, een persconferentie als de Partijen dit nuttig of nodig achten.

Elke externe communicatie rond de uitvoering van de MOU vereist het voorafgaande akkoord van alle Partijen.

2. Werkgroep

In dit kader wordt de werkgroep belast met het kiezen en prioritair uitvoeren van de gezamenlijk besliste opdrachten inzake vergroening en fijnmaziger maken van het netwerk, alsook met het vaststellen van de inhoud, het kader, de termijnen en de uitvoeringsmodaliteiten ervan.

De werkgroep vergadert minstens twee keer per jaar en in functie van de noden en zal bestaan uit:

- voor de stad Gent: afgevaardigden van de Dienst Milieu en klimaat indien nodig aangevuld met andere betrokken diensten
- voor Luminus: een vertegenwoordiger van district heating en/of Luminus Solutions, een vertegenwoordiger van Corporate affairs, een vertegenwoordiger van de dienst respectievelijk betrokken bij het project dat bijdraagt aan de realisatie van het klimaatneutraal maken van de stad Gent.

In geval van wijziging van de samenstelling van de werkgroep door één van de Partijen, worden de andere Partijen hier zo spoedig mogelijk over geïnformeerd.

Ieder door elke Partij gekozen lid van de werkgroep zal zich tijdens de vergaderingen kunnen laten vertegenwoordigen door een andere medewerker van de betrokken Partij.

ARTIKEL 6: CONFIDENTIALITEIT – INDUSTRIELE EN INTELLECTUELE EIGENDOMMEN

1. Elke Partij verbindt zich ertoe de door de andere Partijen verstrekte informatie en documenten, van welke aard ook en op welke drager dan ook, waartoe ze in het kader van de uitvoering van de MOU toegang zou kunnen hebben, niet aan derden bekend te maken zonder de voorafgaande toestemming van de andere Partij.

Elke Partij moet de andere Partijen onverwijld informeren over wat een schending van de verplichtingen uit dit artikel zou kunnen laten veronderstellen. Deze verplichtingen zijn echter niet van toepassing indien de ontvanger van de informatie het bewijs levert dat deze informatie op het moment dat die bekend gemaakt werd reeds in zijn bezit of toegankelijk voor het publiek was.

2. De in het kader van deze MOU uitgewisselde en ontvangen informatie, in het bijzonder op het vlak van Research & Development, mogen niet aan derden worden medegedeeld door een Partij zonder een voorafgaande en schriftelijke toestemming van de andere Partij.

De vroegere en de in te brengen kennis van de Partijen blijft hun individuele eigendom. De in het kader van deze MOU door Luminus ontwikkelde resultaten blijven de exclusieve eigendom van Luminus. Ditzelfde principe geldt voor Stad Gent of de door hen aangestelde of geraadpleegde partners. Resultaten die bekomen worden door de werking van de Werkgroepen zijn gezamenlijke eigendom van de deelnemende Partijen in de werkgroepen. Die resultaten bevatten alle informatie, plannen, diagrammen, technische en commerciële resultaten, voorwerpen, apparaten, installaties, machines en andere elementen die indirect het resultaat zijn van de uitvoering van de MOU.

ARTIKEL 7: AANVANG EN DUUR

Dit akkoord vervangt de lopende MOU goedgekeurd door de gemeenteraad op

Dit Akkoord wordt gesloten voor een vaste duur van 5 jaar in lijn met het klimaatplan 2020-2025, met ingang vanaf de datum van ondertekening van de MOU, zonder mogelijkheid van stilzwijgende verlenging.

ARTIKEL 8: KENNISGEVINGEN

Elke officiële kennisgeving m.b.t. de MOU moet aan volgende adressen (of aan elk nieuw adres dat vooraf aan de andere Partijen werd medegedeeld) worden gericht:

Voor Luminus:
Vertegenwoordiger van het warmtenet
Eric Perdu
Ham, 68
9000 Gent

Voor de stad Gent:
Directeur van de Dienst Milieu en Klimaat van de Stad Gent
Cathy De Bruyne
Stadhuis, Botermarkt 1
9000 Gent

ARTIKEL 9: OVERDRAAGBAARHEID

Luminus heeft het recht, telkens zij dit nodig of nuttig oordeelt, enig recht of enige verplichting onder deze Overeenkomst, geheel of gedeeltelijk, definitief of tijdelijk over te dragen of te delegeren aan een verbonden onderneming van haar keuze mits voorafgaand akkoord van de Stad Gent.

ARTIKEL 10: INTEGRITEITSCLAUSULES

Beide Partijen bevestigen dat zij alle redelijke maatregelen nemen om de geldende nationale en internationale wetten in verband met de strijd tegen fraude en corruptie in al hun vormen, zowel publiek of privaat, actief of passief, door elke persoon handelend in hun naam, te laten naleven.

Elke bewezen niet-naleving van het bovenstaande is een ernstige schending van de MOU en kan resulteren in de onmiddellijke beëindiging van de MOU zonder dat een betaling of schadevergoeding van welke aard ook door de niet in gebreke blijvende Partij verschuldigd is.

ARTIKEL 11: TOEPASSELIJK RECHT EN RECHTERLIJKE BEVOEGDHEID

Deze MOU wordt door het Belgisch recht beheerst en geïnterpreteerd.
Bij geschillen tussen de Partijen zijn de rechtbanken van Gent uitsluitend bevoegd na uitputting van de minnelijke procedures.

Opgemaakt in twee (2) originele exemplaren te Gent, op 2021.

Voor Stad Gent	
Mieke Hullebroeck algemeen directeur Stad en OCMW Gent	Voor de voorzitter van de gemeenteraad, bij delegatiebesluit van 26 november 2019 Tine Heyse schepen van Milieu, Klimaat, Wonen en Internationale Solidariteit

Voor Luminus
Grégoire DALLEMAGNE Chief Executive Office

